

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

10. června 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 2003/109/ES – Právní postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Článek 11 – Právo na rovné zacházení v oblasti sociálního zabezpečení, sociální podpory a sociální ochrany – Odchylna od zásady rovného zacházení v oblasti sociální podpory a sociální ochrany – Pojem ‚základní dávky‘ – Směrnice 2000/43/ES – Zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu a etnický původ – Článek 2 – Pojem diskriminace – Článek 21 Listiny základních práv Evropské unie – Právní úprava členského státu, která přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmiňuje tím, že tito státní příslušníci předloží způsobem stanoveným touto právní úpravou důkaz o tom, že mají základní znalosti jazyka tohoto členského státu“

Ve věci C-94/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Landesgericht Linz (Zemský soud v Linci, Rakousko) ze dne 6. února 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 25. února 2020, v řízení

Land Oberösterreich

proti

KV,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, M. Ilešič, E. Juhász, C. Lycourgos a I. Jarukaitis (zpravodaj), soudci,

generální advokát: G. Hogan,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Land Oberösterreich K. Holzinger, Rechtsanwältin,
- za KV S. Scheed, Rechtsanwältin,
- za Evropskou komisi C. Cattabriga, D. Martinem a B.-R. Killmannem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 2. března 2021,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 11 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272), článku 2 směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. 2000, L 180, s. 22, Zvl. vyd. 20/01, s. 23), a článku 21 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi KV a Land Oberösterreich (spolková země Horní Rakousko, Rakousko) ve věci žádosti o náhradu škody, která byla KV údajně způsobena nepřiznáním příspěvku na bydlení (dále jen „příspěvek na bydlení“).

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2000/43

- 3 Článek 1 směrnice 2000/43, nadepsaný „Účel“, uvádí:
„Účelem této směrnice je stanovit rámec pro boj s diskriminací na základě rasy nebo etnického původu s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení.“
- 4 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Pojem diskriminace“, upřesňuje:
„1. Pro účely této směrnice se ‚zásadou rovného zacházení‘ rozumí, že neexistuje žádná přímá nebo nepřímá diskriminace na základě rasy nebo etnického původu.
2. Pro účely odstavce 1 se
a) přímou diskriminací rozumí případ, kdy je s jednou osobou zacházeno z důvodu rasy nebo etnického původu méně příznivým způsobem, než je, bylo nebo by bylo s jinou osobou ve srovnatelné situaci;
b) nepřímou diskriminací rozumí případ, kdy by v důsledku navenek neutrálního předpisu, kritéria nebo zvyklosti byla [konkrétně] znevýhodněna osoba určité rasy nebo etnického původu v porovnání s jinými osobami, ledaže uvedený předpis, kritérium nebo zvyklost je objektivně odůvodněn legitimním cílem a ledaže prostředky k dosažení tohoto cíle jsou přiměřené a nezbytné.“

[...]

- 5 Článek 3 dané směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavci 2 uvádí:

„Tato směrnice se netýká rozdílů v zacházení na základě státní příslušnosti a nejsou jí dotčeny předpisy a podmínky upravující vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti na území členských států, a dále se netýká rozdílů v jakémkoli zacházení souvisejícím s právním postavením dotčených státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti.“

Směrnice 2003/109

- 6 Body 2, 4, 12 a 13 odůvodnění směrnice 2003/109 uvádí:

„(2) Evropská rada na svém zvláštním zasedání v Tampere [(Finsko)] ve dnech 15. a 16. října 1999 prohlásila, že právní postavení státních příslušníků třetích zemí by se mělo sblížovat s právním postavením státních příslušníků členských států a že by osobě, která pobývala oprávněně v členském státě po dobu, kterou je třeba stanovit, a je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu, měl být v uvedeném členském státě přiznán soubor jednotných práv, která se co nejvíce přibližují právům přiznávaným občanům Evropské unie.

[...]

(4) Integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří dlouhodobě pobývají v členských státech, je rozhodující pro podporu hospodářské a sociální soudržnosti, základního cíle [Evropské unie] stanoveného Smlouvou [o FEU].

[...]

(12) K vytvoření skutečného nástroje integrace dlouhodobě pobývajících rezidentů do společnosti, ve které žijí, je důležité, aby s dlouhodobě pobývajícími rezidenty bylo v široké řadě hospodářských a sociálních oblastí zacházeno stejně jako s občany členského státu za podmínek stanovených touto směrnicí.

(13) V oblasti sociální podpory je třeba možnost omezení dávek pro dlouhodobě pobývající rezidenty na dávky základní chápat v tom smyslu, že tento pojem zahrnuje alespoň podporu ve formě životního minima, podporu v případě nemoci, těhotenství, rodičovskou podporu a podporu v rámci dlouhodobé péče. Způsob poskytování uvedených dávek by měl být stanoven vnitrostátními právními předpisy.“

- 7 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Definice“, uvádí:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) ‚státním příslušníkem třetí země‘ osoba, která není občanem Unie ve smyslu čl. [20] odst. 1 [SFEU];
b) ‚dlouhodobě pobývajícím rezidentem‘ státní příslušník třetí země, kterému bylo přiznáno právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta stanovené v člácích 4 až 7 [této směrnicí];

[...]“

8 Článek 11 dané směrnice, nadepsaný „Rovné zacházení“, uvádí:

„1. Dlouhodobě pobývajícím rezidentům je přiznáno rovné zacházení jako státním příslušníkům členského státu v těchto oblastech:

[...]

d) sociální zabezpečení, sociální podpora a sociální ochrana podle vnitrostátních právních předpisů;

[...]

4. Členské státy mohou omezit rovné zacházení v oblasti sociální podpory a sociální ochrany na základní dávky.

[...]“

Rakouské právo

oöWFG

9 Spolková země Horní Rakousko poskytuje příspěvek na bydlení, přičemž podmínky jeho přiznání byly upraveny následujícími ustanoveními oberösterreichisches Wohnbauförderungsgesetz (zákon spolkové země Horní Rakousko o podpoře bytové výstavby) (LGBL. 6/1993), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „oöWFG“). Ustanovení § 6 oöWFG stanovilo:

„[...]“

9. Podpora na základě tohoto zákona je poskytována rakouským občanům, státním příslušníkům členského státu [Evropského hospodářského prostoru (EHP)] a občanům Unie, jakož i jejich rodinným příslušníkům ve smyslu směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46)]. Nestanoví-li mezinárodní smlouva povinnost poskytnout jiným osobám podporu stejným způsobem jako rakouským občanům, může jim být podpora poskytnuta pouze tehdy, pokud:

- 1) mají své hlavní bydliště na rakouském území legálně a nepřetržitě po dobu delší než pět let,
- 2) pobírají příjem podléhající v Rakousku dani z příjmů nebo přispívaly v Rakousku do systému povinného sociálního pojištění z důvodu výkonu výdělečné činnosti a v současné době pobírají dávky z tohoto systému a tyto příjmy nebo dávky pobíraly po dobu 54 měsíců během posledních pěti let a
- 3) doloží svou základní znalost německého jazyka v souladu s odstavcem 11.

[...]

11. Podmínka uvedená v odstavci 9 bodě 3 se považuje za splněnou, pokud žadatel

- 1) předloží potvrzení od Österreichischer Integrationsfond (ÖIF, rakouský integrační fond, Rakousko) nebo zkušebního centra certifikovaného ÖIF, které dokládá úspěšné složení integrační zkoušky, nebo
- 2) předloží obecně uznávaný jazykový diplom nebo osvědčení o základní znalosti německého jazyka na úrovni A2 vydané zkušebním centrem certifikovaným podle Integrationsvereinbarungs-Verordnung (nařízení o integrační dohodě) (BGBl. II, 242/2017) nebo
- 3) předloží důkaz o tom, že absolvoval povinnou školní docházku v Rakousku po dobu nejméně pěti let a získal dostatečné hodnocení z předmětu „němčina“ nebo předmět „němčina“ absolvoval na úrovni 9. třídy nebo
- 4) úspěšně složil závěrečnou učňovskou zkoušku v souladu s Berufsausbildungsgesetz (zákon o odborném vzdělávání učňů) (BGBl. 142/1969).

[...]“

10 Ustanovení § 23 oöWFG uvádělo:

„Příspěvek na bydlení lze přiznat hlavnímu nájemci, budoucímu kupujícímu a vlastníkovu ubytování, na které byla podpora poskytnuta, pokud

- 1) náklady na bydlení představují pro žadatele nepřiměřenou zátěž,
- 2) žadatel trvale bydlí v dotyčném ubytování, aby uspokojil své bytové potřeby, a
- 3) žadatel požádal o jinou pomoc ke snížení nákladů na bydlení (§ 24 odst. 1), na niž má nárok, a
- 4) již bylo zahájeno splácení podpůrné půjčky (§ 9) nebo dotovaného hypotečního úvěru (§ 10).

2. Příspěvek na bydlení lze poskytnout hlavnímu nájemci ubytování, na které nebyla poskytnuta žádná podpora, pokud jsou splněny podmínky stanovené v odst. 1 bodech 1 až 3 a nájemní smlouva nebyla uzavřena s příbuznou osobou.

[...]“

Oberösterreichische Wohnbeihilfen-Verordnung

- 11 V souladu s § 2 odst. 3 oberösterreichische Wohnbeihilfen-Verordnung (nařízení spolkové země Horní Rakousko o příspěvku na bydlení), ve znění použitelném na spor v původním řízení, byla výše příspěvku na bydlení omezena na 300 eur měsíčně.

oöBMSG

- 12 Osoby nacházející se v hmotné nouzi mohly obdržet záruku minimálního příjmu k pokrytí svých potřeb na základě oberösterreichisches Mindestsicherungsgesetz (zákon spolkové země Horní Rakousko o záruce minimálního příjmu) (BGBl. 74/2011), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „oöBMSG“), jehož § 1 upřesňoval, že účelem této záruky je zajistit těm, kteří v tomto ohledu potřebují pomoc společenství, důstojné životní podmínky a s tím spojené trvalé začlenění do společnosti. Za určitých podmínek mohla být taková dávka pobírána společně s příspěvkem na bydlení nebo byl tento příspěvek od uvedené dávky částečně odečten. V roce 2018 činila základní částka této dávky 921,30 eura měsíčně pro osobu, která žije sama, a 649,10 eura pro zletilé osoby žijící ve společné domácnosti, přičemž pro děti byly poskytovány doplňkové dávky.

13 Ustanovení § 4 oöBMSG uvádělo:

„1. Nestanoví-li tento zákon jinak, může být záruka minimálního příjmu k pokrytí potřeb poskytnuta pouze osobám, které

- 1) mají obvyklé bydliště v Horním Rakousku [...] a
- 2)
 - a) jsou rakouskými státními příslušníky nebo rodinnými příslušníky rakouských státních příslušníků;
 - b) mají právo na azyl nebo doplňkovou ochranu;
 - c) jsou občany Unie, státními příslušníky členského státu [EHP], švýcarskými státními příslušníky nebo jejich rodinnými příslušníky, pokud pobírání těchto dávek nevede ke ztrátě jejich práva pobytu;
 - d) jsou držiteli povolení k pobytu ‚trvalý pobyt – [EU]‘ nebo ‚trvalý pobyt – rodinný příslušník‘ nebo osvědčení o usazení nebo povolení k usazení vydaného na dobu neurčitou;
 - e) požívají jiného práva trvalého pobytu na rakouském území, pokud pobírání těchto dávek nevede ke ztrátě jejich práva pobytu.“

14 Ustanovení § 5 oöBMSG stanovilo:

„Poskytnutí záruky minimálního příjmu k pokrytí potřeb je podmíněno tím, že osoba splňuje podmínky stanovené v § 4 a

- 1) nachází se v hmotné nouzi (§ 6) a
- 2) je připravena se snažit o odvrácení, zmírnění nebo překonání hmotné nouze (§ 7).“

15 Ustanovení § 6 oöBMSG uvádělo:

„1. V hmotné nouzi se nacházejí osoby, které nejsou schopny zajistit

- 1) vlastní potřeby na živobytí a bydlení nebo
- 2) potřeby na živobytí a bydlení vyživovaných rodinných příslušníků, kteří s nimi žijí ve společné domácnosti,

nebo zajistit v tomto rámci požadované pojistné krytí pro případ nemoci, těhotenství a porodu.

2. Potřeby na živobytí ve smyslu odstavce 1 zahrnují výdaje na pravidelné potřeby k zajištění důstojných životních podmínek, zejména na jídlo, oblečení, osobní hygienu, vybavení domácnosti, topení, elektřinu a jiné osobní potřeby, jako je potřeba přiměřené účasti na společenském a kulturním životě.

3. Potřeby na bydlení ve smyslu odstavce 1 zahrnují pravidelné nájemné, obecné provozní náklady a daně nezbytné k zajištění vhodného ubytování.

[...]“

oöADG

- 16 Oberösterreichisches Antidiskriminierungsgesetz (antidiskriminační zákon spolkové země Horní Rakousko) (LGBL 50/2005), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „oöADG“), provedl směrnici 2000/43 do rakouského práva. Ustanovení § 1 oöADG, nadepsané „Zákaz diskriminace“, zakazuje jakoukoli přímou nebo nepřímou diskriminaci fyzických osob mimo jiné na základě etnické příslušnosti. Podle § 3 oöADG se tento § 1 nevztahuje na nerovné zacházení na základě státní příslušnosti, pokud je stanoveno zákonem nebo objektivně odůvodněné a není v rozporu s pravidly Unie nebo mezinárodními úmluvami, které spadají do rámce evropské integrace, týkajícími se rovnosti osob.

- 17 Ustanovení § 8 oöADG stanoví:

„1. V případě porušení zákazu diskriminace z důvodů uvedených v § 1 má znevýhodněná osoba [...] nárok na přiměřenou náhradu [...]

Kromě nároku na náhradu majetkové újmy má rovněž nárok na přiměřenou náhradu za utrpěnou osobní újmu. Výše náhrady za utrpěnou osobní újmu činí nejméně 1 000 eur.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 18 KV, který má tureckou státní příslušnost, žije od roku 1997 se svojí manželkou a jejich třemi dětmi v Rakousku, kde mu bylo přiznáno „právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta“ ve smyslu čl. 2 písm. b) směrnice 2003/109. Až do konce roku 2017 pobíral příspěvek na bydlení podle oöWFG. Vzhledem k tomu, že přiznání tohoto příspěvku státním příslušníkům třetích zemí podléhá od 1. ledna 2018 na základě § 6 odst. 9 a 11 oöWFG podmínce, že státní příslušník třetí země předloží způsobem stanoveným touto právní úpravou důkaz o tom, že má základní znalosti německého jazyka, byl KV od tohoto data uvedený příspěvek odepřen z důvodu, že požadovaný důkaz nepředložil.
- 19 KV tedy podal k Bezirksgericht Linz (okresní soud v Linci, Rakousko) žalobu, kterou se domáhal, aby byla spolkové zemi Horní Rakousko uložena povinnost zaplatit mu náhradu škody odpovídající částce příspěvku na bydlení, která mu nebyla vyplacena v období od ledna do listopadu 2018, ve výši 281,54 eura měsíčně, jakož i náhradu nemajetkové újmy ve výši 1 000 euro. Na podporu svých návrhů se dovolával § 8 oöADG a tvrdil, že § 6 odst. 9 bod 3 a § 6 odst. 11 oöWFG jej neodůvodněně znevýhodňují z důvodu jeho etnického původu a že příspěvek na bydlení představuje „základní dávku“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109.
- 20 Vzhledem k tomu, že Bezirksgericht Linz (okresní soud v Linci) těmto návrhům vyhověl, podala spolková země Horní Rakousko odvolání k předkládajícímu soudu Landesgericht Linz (Zemský soud v Linci, Rakousko).
- 21 Předkládající soud nejprve uvádí, že odpovědi na jeho první a druhou otázku jsou pro něj – nezávisle jedna na druhé – nezbytné pro vyřešení sporu, který mu byl předložen. Pokud má být totiž příspěvek na bydlení kvalifikován jako „základní dávka“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, odpověď na druhou položenou otázku by pro něj byla nicméně užitečná, neboť KV zakládá svou žalobu na svém nároku na náhradu škody podle § 8 odst. 1 oöADG a požaduje jak zaplacení nevyplacené částky příspěvku na bydlení, tak náhradu nemajetkové újmy plynoucí z toho, že byl diskriminován na základě etnické příslušnosti. Pokud tento příspěvek nemá být kvalifikován jako „základní dávka“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, je nicméně podle jeho názoru možné, že pravidlo uvedené v § 6 odst. 9 a 11 oöWFG představuje diskriminaci zakázanou na základě směrnice 2000/43 nebo je v rozporu s Listinou. Uvedený soud má za to, že když spolková země Horní Rakousko využila

možnost uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 této směrnice, měla při určení přesných podmínek poskytování příspěvku na bydlení dodržovat ostatní požadavky unijního práva, jakož i směrnice 2000/43 a Listiny a neměla použít diskriminační kritéria. Podle předkládajícího soudu je proto třeba zkoumat případný rozpor § 6 odst. 9 a 11 öoWFG se směrnicí 2000/43 nebo s Listinou, a to bez ohledu na článek 11 směrnice 2003/109.

- 22 Předkládající soud, který se nejprve snaží zjistit, zda příspěvek na bydlení představuje „základní dávku“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, uvádí, že Výbor pro „bydlení, urbanismus a životní prostředí“ oberösterreichischer Landtag (Parlament spolkové země Horní Rakousko, Rakousko) ve zprávě k návrhu zákona, kterým byl v roce 2013 změněn öoWFG, uvedl, že podpora bytové výstavby, včetně příspěvku na bydlení, takovou dávku nepředstavuje. Uvedený soud má za to, že tento výbor tak vyjádřil vůli Parlamentu spolkové země Horní Rakousko využít možnost uplatnění výjimky stanovené v tomto ustanovení. Poznamenává, že státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajících rezidenty, nicméně nebyli obecně vyloučeni z nároku na příspěvek na bydlení, ale že pro tyto státní příslušníky byly stanoveny dodatečné podmínky. Upřesňuje, že není nicméně vázán výkladem čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, který poskytl uvedený výbor.
- 23 Předkládající soud má s odkazem na rozsudek ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj (C-571/10, EU:C:2012:233), za to, že uplatnění zásad vytyčených v uvedeném rozsudku na příspěvek na bydlení není zjevné.
- 24 Předkládající soud uvádí, že záruka minimálního příjmu stanovená v öoBMSG má obecně osobám v hmotné nouzi umožnit, aby měly důstojné životní podmínky, což zahrnuje přístup k bydlení. Přiznání takové dávky podléhá výrazně přísnějším podmínkám, než jsou podmínky příspěvku na bydlení, neboť tuto dávku mohou pobírat pouze osoby, které nemají žádné příjmy nebo mají jen velmi nízké příjmy. Uvedená dávka tedy předpokládá podstatně vyšší míru sociální potřeby, než je požadována pro přiznání příspěvku na bydlení. Z tohoto důvodu mohou osoby s nízkým příjmem, který však umožňuje pokrýt životní minimum, pobírat příspěvek na bydlení, aniž obdrží dávku poskytovanou z titulu záruky minimálního příjmu. V určitých případech je možné pobírat poslední uvedenou dávku i příspěvek na bydlení, přičemž první dávka je pak od druhé dávky částečně odečtena, avšak cílové skupiny těchto dvou dávek nejsou totožné.
- 25 Předkládající soud si klade otázku, zda pouze dávky stanovené v öoBMSG mají být kvalifikovány jako „základní dávky“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, nebo zda může být takto kvalifikován také příspěvek na bydlení, vzhledem k tomu, že tento příspěvek má rovněž zmírnit zátěž plynoucí z nákladů na bydlení, je-li nepřiměřená, a to i přesto, že na rozdíl od záruky minimálního příjmu není tento příspěvek podmíněn tím, že se dotýčný nachází v hmotné nouzi.
- 26 Pokud jde dále o údajnou diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu, předkládající soud uvádí, že öoADG provádí v rozsahu, v němž je to relevantní pro účely věci v původním řízení, do rakouského práva směrnici 2000/43, ačkoli tento zákon používá výraz „etnická příslušnost“. Předkládající soud, který uvádí, že na základě čl. 3 odst. 2 této směrnice nespadá nerovné zacházení založené na kritériu postavení státního příslušníka třetí země v zásadě a jako takové pod uvedenou směrnicí, se táže, zda za určitých podmínek může kritérium státní příslušnosti nicméně představovat „nepřímou diskriminaci“ na základě etnického původu ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) téže směrnice. V tomto ohledu poznamenává, že musí rozhodnout o pravidlu, které ukládá povinnost mít základní znalosti německého jazyka a jasně stanoveným způsobem to prokázat. V případě, že by bylo třeba zkoumat, zda öoWFG zavádí nepřímou diskriminaci, musel by ověřit, zda je tato diskriminace odůvodněná. Cílem § 6 odst. 9 a 11 öoWFG je podle jeho názoru poskytnout státním příslušníkům třetích zemí omezenější přístup k příspěvku na bydlení a důvodem požadavku základních znalostí německého jazyka je to, že jsou tyto znalosti důležité pro sociální integraci dotýčného. Požadavek předložení důkazu o takových znalostech si podle předkládajícího soudu zasluhuje diskusi s ohledem

na ostatní podmínky požadované pro přiznání příspěvku na bydlení a na požadavky, které dotýčný státní příslušník třetí země musí splnit, aby získal „právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta“ ve smyslu čl. 2 písm. b) směrnice 2003/109.

- 27 Konečně kdyby měl Soudní dvůr za to, že se směrnice 2000/43 nevztahuje na skutkové okolnosti ve věci v původním řízení, vyvstává podle předkládajícího soudu otázka, zda pravidlo uvedené v § 6 odst. 9 a 11 oöWFG musí být zkoumáno z hlediska článku 21 Listiny. Jeví se mu totiž, že podrobnosti takového pravidla musí být určeny s ohledem na požadavky Listiny, a má za to, že věc v původním řízení spadá do její působnosti z důvodu, že existují pravidla unijního práva, která ukládají vyplácení sociálních dávek státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, a že vnitrostátní režim dotčený v původním řízení lze považovat za provedení těchto pravidel.
- 28 Za těchto podmínek se Landesgericht Linz (Zemský soud v Linci) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být článek 11 [směrnice 2003/109] vykládán v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení § 6 odst. 9 a 11 [oöWFG], které občanům Unie, státním příslušníkům členského státu [EHP] a jejich rodinným příslušníkům ve smyslu směrnice [2004/38] přiznává sociální dávku ve formě příspěvku na bydlení, aniž musí prokázat své jazykové znalosti, avšak od státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty ve smyslu směrnice [2003/109], požaduje základní znalost německého jazyka, která musí být prokázána jasně stanoveným způsobem, je-li účelem tohoto příspěvku na bydlení zmírnit nepřiměřenou zátěž spojenou s náklady na bydlení, avšak životní minimum (včetně bytových potřeb) je pro osoby v hmotné nouzi zabezpečeno také další sociální dávkou (záruka minimálního příjmu k pokrytí potřeb podle [oöBMSG])? ”
- 2) Musí být zákaz ‚přímé nebo nepřímé diskriminace‘ na základě ‚rasy nebo etnického původu‘ uvedený v článku 2 [směrnice 2000/43] vykládán v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení § 6 odst. 9 a 11 oöWFG, které občanům Unie, státním příslušníkům členského státu EHP a jejich rodinným příslušníkům ve smyslu směrnice [2004/38] přiznává sociální dávku (příspěvek na bydlení podle oöWFG), aniž musí prokázat své jazykové znalosti, avšak od státních příslušníků třetích zemí (včetně státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty ve smyslu směrnice [2003/109]), požaduje základní znalost německého jazyka, která musí být prokázána jasně stanoveným způsobem? ”
- 3) V případě záporné odpovědi na druhou otázku:

„Musí být zákaz diskriminace na základě etnického původu zakotvený v článku 21 [Listiny] vykládán v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení § 6 odst. 9 a 11 oöWFG, které občanům Unie, státním příslušníkům členského státu EHP a jejich rodinným příslušníkům ve smyslu směrnice [2004/38] přiznává sociální dávku (příspěvek na bydlení podle oöWFG), aniž musí prokázat své jazykové znalosti, avšak od státních příslušníků třetích zemí (včetně státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty ve smyslu směrnice [2003/109]), požaduje základní znalost německého jazyka, která musí být prokázána jasně stanoveným způsobem?“

K návrhu na zновуotevření ústní části řízení

- 29 Po přednesení stanoviska generálního advokáta navrhla spolková země Horní Rakousko podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 12. března 2021, aby bylo v souladu s článkem 83 jednacího řádu Soudního dvora nařízeno zновуotevření ústní části řízení. Spolková země Horní Rakousko na podporu svého návrhu v podstatě uvádí, že kvalifikace příspěvku na bydlení jako „základní dávky“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, kterou provedl generální advokát, je nesprávná. Tato

kvalifikace je totiž podle jejího názoru v rozporu jak s tímto ustanovením, tak s judikaturou Soudního dvora a rovněž s účelem této dávky. Stanovisko generálního advokáta je navíc rozporuplné a vychází ze skutečností, které nejsou prokázány nebo nebyly uplatněny. Pokud jde mimoto o důkaz o získání základních znalostí německého jazyka, který musí žadatel o příspěvek na bydlení předložit, spolková země Horní Rakousko popírá, že by mohly existovat i jiné způsoby dokazování než ty, které již byly schváleny na základě vnitrostátní právní úpravy.

- 30 V tomto ohledu je třeba připomenout, že statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád neumožňují zúčastněným uvedeným v článku 23 tohoto statutu předložit vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem [rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 63 a citovaná judikatura].
- 31 Dále je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU předkládá generální advokát veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Soudní dvůr není tímto stanoviskem ani důvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl, vázán. Nesouhlas zúčastněného se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval [rozsudek ze dne 4. prosince 2019, Consorzio Tutela Aceto Balsamico di Modena, C-432/18, EU:C:2019:1045, bod 21, a rozsudek ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 64].
- 32 Nicméně podle článku 83 jednacího řádu může Soudní dvůr kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídít znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.
- 33 V projednávaném případě má však Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že po skončení písemné části řízení má k dispozici všechny poznatky nezbytné pro vydání rozhodnutí. Kromě toho poukazuje na to, že projednávaná věc nemá být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi zúčastněnými projednán. Konečně má za to, že z návrhu na znovuotevření ústní části řízení nevyplývá žádná nová skutečnost, která by mohla mít vliv na rozhodnutí, které má v této věci vydat. Za těchto podmínek není namístě nařizovat znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 34 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že předkládající soud v rámci své první otázky vychází z předpokladu, že příspěvek na bydlení patří mezi dávky uvedené v čl. 11 odst. 1 písm. d) směrnice 2003/109 a že orgány příslušné k provádění této směrnice jasně vyjádřily úmysl uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 této směrnice, což musí ověřit předkládající soud.
- 35 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 11 odst. 1 písm. d) směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že i když bylo využito možnosti uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 této směrnice, brání právní úpravě členského státu, podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu.

- 36 V tomto ohledu se předkládající soud především táže, zda příspěvek na bydlení musí být kvalifikován jako „základní dávka“ ve smyslu tohoto čl. 11 odst. 4.
- 37 Podle tohoto ustanovení mohou členské státy omezit rovné zacházení s „dlouhodobě pobývajícími rezidenty“ ve smyslu této směrnice a vlastními státními příslušníky na základní dávky v oblasti sociální podpory a sociální ochrany. Vzhledem k tomu, že integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou trvale usazeni v členských státech, a právo těchto státních příslušníků na rovné zacházení v oblastech vyjmenovaných v čl. 11 odst. 1 uvedené směrnice jsou obecným pravidlem, výjimka stanovená v čl. 11 odst. 4 téže směrnice musí být vykládána restriktivně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 86).
- 38 Pokud jde o pojem „základní dávka“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, je třeba připomenout, že jelikož v této směrnici není tento pojem definován a je v tomto ohledu odkazováno na vnitrostátní právo, je třeba smysl a dosah uvedeného pojmu určit s přihlédnutím ke kontextu, do něhož je toto ustanovení zasazeno, a k cíli sledovanému uvedenou směrnicí, kterým je – jak vyplývá zejména z bodů 2, 4 a 12 jejího odůvodnění – integrace státních příslušníků třetích zemí, kteří dlouhodobě oprávněně pobývali v členských státech. Uvedené ustanovení je nutno chápat tak, že členským státům umožňuje omezit rovné zacházení, které se přiznává nositelům právního postavení priznaného toutéž směrnicí, s výjimkou dávek sociální podpory nebo sociální ochrany poskytovaných orgány veřejné moci, ať na celostátní, regionální nebo místní úrovni, které zúčastněnému umožňují uspokojit jeho základní potřeby, jako je potrava, bydlení a zdraví (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, body 90 a 91).
- 39 Členské státy musí mimoto při stanovení opatření sociálního zabezpečení, sociální podpory a sociální ochrany vymezených jejich vnitrostátními právními předpisy a podléhajících zásadě rovného zacházení zakotvené v čl. 11 odst. 1 písm. d) směrnice 2003/109 dodržovat práva a zachovávat zásady stanovené Listinou, zejména práva a zásady stanovené v článku 34 Listiny. V souladu s posledně uvedeným článkem Unie uznává a respektuje právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení, jejichž cílem je zajistit důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky. Z toho plyne, že pokud dávka plní účel uvedený v daném článku Listiny, nelze na ni v unijním právu nahlížet tak, že nepatří mezi „základní dávky“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109 (rozsudek ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, body 80 a 92).
- 40 Z toho plyne, že – jak uvedl generální advokát v bodě 53 svého stanoviska – dávka, která má osobám, jež nemají dostatečné prostředky, umožnit uspokojit potřeby v oblasti bydlení za účelem zajištění důstojných životních podmínek, představuje „základní dávku“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109.
- 41 V projednávaném případě předkládající soud uvádí, že účelem příspěvku na bydlení je zabránit tomu, aby náklady na bydlení představovaly nepřiměřenou zátěž. Jelikož je příspěvek na bydlení omezen na 300 euro, jedná se o příspěvek na náklady na bydlení, který není koncipován tak, aby plně pokrýval náklady příjemce příspěvku na bydlení, ale aby pokrýval část těchto nákladů, aby osoby s nízkými příjmy nevynakládaly příliš velkou část svých příjmů na vhodné bydlení.
- 42 Z údajů poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že – jak uvedl generální advokát v bodě 59 svého stanoviska – příspěvek na bydlení pomáhá těmto osobám zajistit důstojnou existenci tím, že jim umožňuje mít vhodné bydlení bez vynaložení příliš velké části jejich příjmů případně na úkor uspokojení jiných základních potřeb. Patrně tak představuje dávku přispívající k boji proti sociálnímu vyloučení a chudobě, která má zajistit důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky, jak je uvedeno v čl. 34 odst. 3 Listiny. Pokud tomu tak je, její přiznání státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, je v důsledku toho rovněž nezbytné k dosažení cíle integrace, který sleduje směrnice 2003/109. Jeví se tudíž, že příspěvek na bydlení může představovat „základní dávku“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 této směrnice.

- 43 Předkládajícímu soudu bude nicméně příslušet to ověřit a učinit nezbytná zjištění s přihlédnutím k účelu příspěvku na bydlení, jakož i podmínkám jeho přiznání a k místu, které tento příspěvek zaujímá ve vnitrostátním systému sociální podpory (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 92).
- 44 V tomto ohledu pouhá skutečnost, že státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, mají při splnění příslušných podmínek nárok na jinou sociální pomoc, jako je záruka minimálního příjmu stanovená v oöBMSG, která má osobám v hmotné nouzi umožnit důstojné životní podmínky, a to i stran bydlení, a může být kvalifikována jako „základní dávka“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, nemůže vyloučit, že příspěvek na bydlení bude kvalifikován stejně, pokud také splní kritéria připomenutá v bodech 38 až 40 tohoto rozsudku.
- 45 Za předpokladu, že by příspěvek na bydlení neměl být kvalifikován jako „základní dávka“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, je třeba konstatovat, že směrnice 2003/109 nestanoví žádnou zvláštní povinnost pro případ, kdy členský stát, který využil možnost uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 této směrnice, nicméně poskytne dávku, kterou nelze kvalifikovat jako „základní dávku“, státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty.
- 46 Taková situace se liší od situace, kdy unijní akt přiznává členským státům svobodu rozhodnout se mezi různými způsoby uplatnění nebo diskreční či posuzovací pravomoc, která je nedílnou součástí režimu zavedeného tímto aktem, nebo od situace, kdy takový akt opravňuje členské státy k přijetí specifických opatření, která mají přispět k dosažení jeho cíle (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, TSN a AKT, C-609/17 a C-610/17, EU:C:2019:981, bod 50).
- 47 Jestliže se má tedy za to, že příspěvek na bydlení nepředstavuje „základní dávku“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, podmínky přiznání takové dávky, jako je důkaz o získání základních znalostí německého jazyka, který musí být předložen daným způsobem podle § 6 odst. 9 a 11 oöWFG, spadají do pravomoci členských států, aniž jsou upraveny touto směrnicí či spadají do její oblasti působnosti (obdobně viz rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, TSN a AKT, C-609/17 a C-610/17, EU:C:2019:981, bod 52 a citovaná judikatura).
- 48 Z toho plyne, že podmínky přiznání příspěvku na bydlení stanovené v § 6 odst. 9 a 11 oöWFG nemají být v tomto případě posuzovány z hlediska směrnice 2003/109.
- 49 S ohledem na výše uvedené je třeba na první položenou otázku odpovědět, že čl. 11 odst. 1 písm. d) směrnice 2003/109 musí být vykládán v tom smyslu, že i když bylo využito možnosti uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 této směrnice, brání právní úpravě členského státu, podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu, pokud tento příspěvek na bydlení představuje „základní dávku“ ve smyslu posledně uvedeného ustanovení, což musí posoudit předkládající soud.

K druhé otázce

- 50 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda směrnice 2000/43 musí být vykládána v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu.
- 51 Podle článku 1 a čl. 2 odst. 1 a 2 směrnice 2000/43 se tato směrnice vztahuje výhradně na přímou nebo nepřímou diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu. Článek 3 odst. 2 této směrnice upřesňuje, že tato směrnice se netýká rozdílů v zacházení na základě státní příslušnosti a nejsou jí

dotčeny předpisy a podmínky upravující vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti na území členských států, a dále se netýká rozdílů v jakémkoli zacházení souvisejícím s právním postavením dotčených státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti.

- 52 V projednávané věci je přitom rozdílné zacházení se státními příslušníky třetích zemí, kteří mají právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů, a vlastními státními příslušníky, které vyplývá z § 6 odst. 9 a 11 öoWFG, založeno na tomto právním postavení.
- 53 Takové rozdílné zacházení proto nespadá do působnosti směrnice 2000/43 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. dubna 2012, Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, bod 50).
- 54 Předkládající soud se nicméně táže, zda rozdílné zacházení na základě státní příslušnosti nebo – stejně jako ve věci v původním řízení – na základě právního postavení státního příslušníka třetí země, který je dlouhodobě pobývajícím rezidentem, může za určitých podmínek rovněž představovat „nepřímou diskriminaci“ na základě etnického původu ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/43, neboť § 6 odst. 9 a 11 öoWFG rozlišuje nejen podle kritéria postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů, ale rovněž podle kritéria základní znalosti národního jazyka.
- 55 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/43 se nepřímou diskriminací rozumí případ, kdy by v důsledku navenek neutrálního předpisu, kritéria nebo zvyklosti byla konkrétně znevýhodněna osoba určité rasy nebo etnického původu v porovnání s jinými osobami. Výraz „konkrétně znevýhodněna“, který je použit v tomto ustanovení, musí být chápán tak, že znamená, že dotčeným opatřením jsou znevýhodněny konkrétně osoby určitého etnického původu. Pojem „nepřímá diskriminace“ ve smyslu uvedeného ustanovení se uplatní pouze tehdy, jestliže je účinkem údajně diskriminačního opatření znevýhodnění určitého etnického původu (rozsudek ze dne 16. července 2015, CHEZ Razpredelenie Bulgaria, C-83/14, EU:C:2015:480, bod 100; rozsudek ze dne 6. dubna 2017, Jyske Finans, C-668/15, EU:C:2017:278, body 27 a 31, a rozsudek ze dne 15. listopadu 2018, Maniero, C-457/17, EU:C:2018:912, body 47 a 48).
- 56 Ustanovení § 6 odst. 9 a 11 öoWFG, které se vztahuje bez rozdílu na všechny státní příslušníky třetích zemí, však neznevýhodňuje osoby určitého etnického původu. V důsledku toho nemůže představovat „nepřímou diskriminaci“ na základě etnického původu ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/43.
- 57 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou položenou otázku odpovědět, že do působnosti směrnice 2000/43 nespadá právní úprava členského státu, která se vztahuje bez rozdílu na všechny státní příslušníky třetích zemí a podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu.

K třetí otázce

- 58 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda článek 21 Listiny musí být v rozsahu, v němž zakazuje jakoukoli diskriminaci založenou na etnickém původu, vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu.
- 59 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 51 odst. 1 Listiny stanoví, že její ustanovení jsou určena členskými státy, výhradně pokud uplatňují právo Unie. Článek 6 odst. 1 SEU, stejně jako čl. 51 odst. 2 Listiny, upřesňuje, že Listina nijak nerozšiřuje pravomoci Unie vymezené ve Smlouvách.

Soudní dvůr má tak podat výklad unijního práva s ohledem na Listinu v mezích pravomocí přiznaných Unii, a nemůže v důsledku toho z hlediska Listiny posuzovat vnitrostátní právní úpravu, která nespadá do rámce uplatňování unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2014, Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126, body 20 a 21, a rozsudek ze dne 10. července 2014, Julián Hernández a další, C-198/13, EU:C:2014:2055, bod 32).

- 60 Jak přitom vyplývá z odpovědi na druhou položenou otázku, taková právní úprava členského státu, jaká je dotčena v původním řízení, nespadá do působnosti směrnice 2000/43.
- 61 Pro případ, kdy by příspěvek na bydlení neměl být kvalifikován jako „základní dávka“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, je třeba připomenout, že tato směrnice, jak bylo uvedeno v bodech 45 a 47 tohoto rozsudku, nestanoví žádnou konkrétní povinnost členských států v případě, že při využití možnosti uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109 nicméně státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, poskytují dávku, která není základní a spadá pod sociální pomoc nebo sociální ochranu. Podmínky poskytnutí takové dávky, jako je důkaz o základních znalostech německého jazyka, který musí být předložen stanoveným způsobem podle § 6 odst. 9 a 11 oöWFG, nespadají do působnosti této směrnice.
- 62 Z toho plyne, že takové ustanovení, jako je § 6 odst. 9 a 11 oöWFG, v takovém případě nespadá do působnosti Listiny, a nelze jej tedy posuzovat z hlediska jejích ustanovení, zejména jejího článku 21 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, TSN a AKT, C-609/17 a C-610/17, EU:C:2019:981, bod 53 a citovaná judikatura).
- 63 Pokud naproti tomu příspěvek na bydlení představuje „základní dávku“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, je třeba uvést, že – jak vyplývá z bodu 39 tohoto rozsudku – se Listina použije. Avšak na takové ustanovení, jako je § 6 odst. 9 a 11 oöWFG, které se vztahuje bez rozdílu na všechny státní příslušníky třetích zemí a z něhož nevyplývá, že znevýhodňuje osoby určitého etnického původu, nelze nahlížet tak, že představuje diskriminaci založenou na etnickém původu ve smyslu článku 21 Listiny, jejíž je směrnice 2000/43 konkrétním vyjádřením v hmotněprávních oblastech, na které se tato směrnice vztahuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, CHEZ Razpredelenie Bulgaria, C-83/14, EU:C:2015:480, bod 58).
- 64 S ohledem na výše uvedené je třeba na třetí položenou otázku odpovědět, že pokud byla využita možnost uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, článek 21 Listiny se neuplatní na právní úpravu členského státu, podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu, pokud tento příspěvek na bydlení nepředstavuje „základní dávku“ ve smyslu tohoto čl. 11 odst. 4. Pokud uvedený příspěvek na bydlení představuje takovou základní dávku, článek 21 Listiny v rozsahu, v němž zakazuje jakoukoli diskriminaci založenou na etnickém původu, nebrání takové právní úpravě.

K nákladům řízení

- 65 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 11 odst. 1 písm. d) směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, musí být vykládán v tom smyslu, že i když bylo využito možnosti uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 této směrnice, brání právní úpravě členského státu, podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu, pokud tento příspěvek na bydlení představuje „základní dávku“ ve smyslu posledně uvedeného ustanovení, což musí posoudit předkládající soud.
- 2) Do působnosti směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, nespadá právní úprava členského státu, která se vztahuje bez rozdílu na všechny státní příslušníky třetích zemí a podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu.
- 3) Pokud byla využita možnost uplatnit výjimku stanovenou v čl. 11 odst. 4 směrnice 2003/109, článek 21 Listiny základních práv Evropské unie se neuplatní na právní úpravu členského státu, podle které je přiznání příspěvku na bydlení státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, podmíněno tím, že uvedení státní příslušníci doloží způsobem stanoveným v této právní úpravě základní znalost jazyka tohoto členského státu, pokud tento příspěvek na bydlení nepředstavuje „základní dávku“ ve smyslu tohoto čl. 11 odst. 4. Pokud uvedený příspěvek na bydlení představuje takovou základní dávku, článek 21 Listiny základních práv v rozsahu, v němž zakazuje jakoukoli diskriminaci založenou na etnickém původu, nebrání takové právní úpravě.

Podpisy.